

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Blivande svensklärare och sociala medier

Förutsättningar för integration av sociala medier i
språkundervisning

Anders Svensson, lektor medie- och kommunikation

Ylva Lindberg, lektor litteraturvetenskap

Bakgrund

Språk ska, enligt Läroplanen (2011), läras:

- I olika situationer

- Som skilda genrer

- Genom reflektion över olika typer av mediespråk

 - Medier inte endast ett kommunikationsverktyg

Aktuell forskning visar att:

- Medier används i skolan för att organisera och informera (Pearson Social Media Survey 2010; Hrastinski 2011)

 - Dvs. just som ett kommunikationsverktyg

- Elever använder (sociala) medier till mycket mer: som resurser i sina livsvärldar och sitt informella lärande

 - ”Networked writers” who contribute to an ”elaboration of vernacular writing”
(Androutsopoulos 2011)

Integrering av (sociala) medier i språkundervisningen

Vi har valt att börja titta på några grundläggande förutsättningar:

1. Överge den universella förståelsen av begreppet sociala medier
 - Sociala medier många olika funktioner
 - Skiftande användarintresse för de olika funktionerna
2. Förstå olika lärares attityder till sociala medier
 - Många är överdrivet rädda för medierna
 - Andra är överdrivet optimistiska

1. Begreppet sociala medier

Inget universellt medium

Forum, Facebook, Twitter, MySpace, Blogg, Digg, Wikipedia, YouTube, Flickr, Pinterest, Instagram, World of Warcraft...

Kaplan & Haenlein (2010) kategoriserar sex funktioner:

- Kollaborativa projekt (Wikipedia)
- Bloggar och mikroblogger (Twitter)
- Innehållsgemenskaper (YouTube)
- Sociala nätverkssidor (Facebook)
- Virtuella spelvärldar (WoW)
- Virtuell sociala världar (Second Life)

Finns flera: rankingsidor (Digg), sociala bokmärken (Delicious), etc...

Användarintresse och genus

Studenternas medieutbud visar

Svensklärare (n=60)

Kvinnor: kraftig övervikt för Facebook

Männen: viss övervikt för YouTube

Hela populationen (N=700)

Mönstret bekräftas

Forskning visar

Barn spelar spel oavsett kön

Hos ungdomar differens mellan könen

Flickor övergår till blogg

Pojkar fortsätter spela spel

2. Blivande svensklärares attityder

Forskningsläget idag

Androutsopoulos (2011)

CMC-skrifteffekter på talat och skrivet språk

Lågt forskningsintresse för effekter på talat språk

Stort intresse för effekter på skrivet språk

"Findings have been negative, inconclusive, or fairly restricted"

Språkinnovation och förändring inom CMC-skrivet språk

Orality: talspråksinslag och anglifiering

Economy: inslag av sms/chatt-rationalisering

Compensation: kortformer och emoticons

Empiriska studier av elever på olika skolnivåer

Motsvarande 4-9 och gymnasienivå

Låg förekomst av CMC-inslag i skrivet språk

Eleverna skiljer medvetet mellan vardags- och skoldiskurs (Lenhart, Smith & Macgill 2008; Dürscheid & Wagner 2010)

Förhållningssätt

”In studying new media language, however, I’ve become convinced that more fundamental linguistic changes are afoot. The shifts I’m talking about are not in vocabulary, spelling, or punctuation, but in our attitudes toward language structure” (Baron 2009)

Baron ser två attitydskiften:

Whatever

Skiftet från normkontroll föregriper det ’nätverkade språket’ och även persondatorer och mobilteknologier, vilka blivit ytterligare bränsle på den lingvistiska brasan. Färre bryr sig om att upprätthålla samtliga normer.

Control

Kommunikation har alltid innefattat kontroll, inte bara av normer, utan också vem man vill kommunicera med. Nya teknologier har ökat den senare kontrollmöjligheten

Vi använder ”whatever” om dem som inte bara ser problem med nya medier i relation till språket, och ”control” om dem som gör det.

Blivande svensklärares attityder

”Vilka medier anser du bäst *utvecklar* ditt talade och skrivna språk?” (Antal omnämningen)

Böcker	28
SVT/SR	25
Morgon- och dagspress	17
Kvällstidningar	3
Facktidningar	3
P3	2
Email	2
Sociala medier	2

Uttryck för en (rådande) norm byggd på klassisk kvalitetshierarki (control)

Stark tilltro till ”the usual suspects”: litteratur, public service och dagstidningar

Alltså medier som envägskommunicerar språk

Låg tilltro till medier för ”vernacular writing”

Alltså medier där man själv skapar och uttrycker sig

Attityder forts.

”Vilka medier anser du har en **negativ** inverkan på ditt språk?” (Antal omnämningen)

Sociala medier	31
TV, serier, såpor	26
Kommersiell radio	7
Kvälls- och skvallerpress	3

75 procent svarar i enlighet med föregående svar (control)

25 procent uppvisar nu en avvikande attityd! (whatever)

- Ingen negativ, snarare positiv inverkan
- Även negativa drag är utvecklande
- Viktigt med variation i mediekonsumtion
- Inverkan på olika nivåer
- Man kan skilja på privat och publikt användande

Medier för språkundervisning

”Om du var lärare på högstadiet eller gymnasiet, vilka fem medier och/eller medieutbud skulle du främst välja att använda i din undervisning? Lista gärna ditt val från 1-5 där 1 är det viktigaste mediet” (antal träffar multiplicerat med rangordning där 1 = 5 poäng)

Böcker/skönlitteratur	200
Internet	181
Film (inkl. YouTube)	154
Nyhetstidningar	101
Musik (inkl. Spotify)	53
TV	45
Datorn	41
Sociala medier	18
Facklitteratur	17
Teater	15

”Whatevers” & ”controllers” bland verksamma svensklärare

Intervjuer

1/3-delar ”controllers”

2/3-delar komplex syn

Medietätheten skapar stress **MEN!**

Elever...

...producerar text i olika medier, skriver dikter, gör filmer, gör presentationer, blir publicerade, skapar musik, söker fakta aktivt, är insatta i medievärlden, använder flera olika slags medier, är i kontakt med sin omvärld och skapar nätverk, blir duktiga på engelska via medierna,

Variation i medieanvändningen ökar motivationen

Ur: intervjuer med verksamma svensklärare 2011

Medier och språk intervjuer med verksamma svensklärare

”Flickor läser mycket bloggar”. De hänvisar till dem när de skriver argumenterande texter. De är ofta mycket kritiska till bloggarna.

”mediaspråket påverkar språket [i stort]”. Förkortningar och satsradningar påverkar det skrivna språket i skolan.

Förutsättningarna för sociala medier i undervisningen:

- lärarens attityder till medier
- lärarens förmåga att se kopplingar mellan språkundervisning och de medier där språk pågår i vardagen

